

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

1. กลุ่มประชากร

ประชากร คือ อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย และนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ประจำปีการศึกษา 2525 จำนวน 12 แห่ง คือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิษณุสงคราม พิษณุโลก วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย และนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มแบบ Cluster sampling จากวิทยาลัยครู 6 กลุ่ม กลุ่มละ 2 วิทยาลัย โดยสุ่มคอกต่าง ๆ มาจำนวนดังนี้คือ

ก. อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย ไร้ของทั้งหมดแต่ละแห่งแต่ละ 9 คน ไร้ทั้งหมดจำนวน 108 คน

ข. นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย สุ่มมาร้อยละ 1.5 ของประชากร แต่ละแห่ง¹ ไร้จำนวน 413 คน

¹ รุทศ ชวส์ศิษยากร, หลักและวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, 2502), หน้า 179.

รวมประชากรและตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 521 คน โดยมีจำนวนจำแนกตามสถาบันและกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรจำแนกตามสถาบัน

วิทยาลัยครู	จำนวนอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย	จำนวนนักศึกษาเอกวิชาภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (สุ่มมา 15 % ของประชากร)	รวม
สงขลา	9	30	39
นครศรีธรรมราช	9	32	41
นครราชสีมา	9	49	58
มหาสารคาม	9	50	59
อุตรดิตถ์	9	36	45
พิบูลสงคราม			
พิษณุโลก	9	34	43
พระนครศรีอยุธยา	9	41	50
เทพสกรี อุบลูรี	9	36	45
สวนสุนันทา	9	30	39
ธนบุรี	9	18	27
นครปฐม	9	34	43
กาญจนบุรี	9	23	32
รวม	108	413	521

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัย ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและวิธีเขียนแบบรวมตามชนิดต่าง ๆ จากตำรา วิทยานิพนธ์ และเอกสารทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับทฤษฎีการผสมผสานหลักสูตรวิชาภาษาไทย

2. ผู้วิจัยไปปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมและผู้ที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานด้านนี้ หรือเคยทำวิจัยในกรณีนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยครูสามสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 40 คน เป็นอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย 9 คน นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย 31 คน เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ

5. ผู้วิจัยนำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป แบบสอบถามมี 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับ ก สำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย

ฉบับ ข สำหรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย

แบบสอบถามแต่ละฉบับ มี 2 ภาค คือ

ภาคที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมคำโดยตามเรื่องต่อไปนี้

ฉบับ ก ตาม 8 ข้อ ในเรื่อง เทศ อายุ คุณวุฒิ วิชาที่สอน ชั้นที่สอน เวลาที่เคยทำการสอน เวลาที่สอนต่อสัปดาห์ และหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากการสอน

ฉบับ ข ตาม 3 ข้อ ในเรื่อง เทศ อายุ ชั้นที่ศึกษา

ภาคที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบ ร้อยละ (Percent) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก 3 ระดับ และแบบให้ตอบอิสระ แบบสอบถามในส่วนที่ 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 61 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ความมุ่งหมาย วิธีการจัดและการเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 12 ข้อ
- ตอนที่ 2 ประเภทของกิจกรรมที่จัด และประโยชน์ของกิจกรรม แต่ละประเภท จำนวน 43 ข้อ
- ตอนที่ 3 การประเมินผล ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 7 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปแจกให้ผู้ตอบแบบสอบถามตามวิทยาลัยครูต่าง ๆ ทั้ง 12 แห่ง โดยผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และเก็บคืนมาได้จำนวนหนึ่ง ส่วนที่เหลือก็ให้ตัวแทนของผู้วิจัย ซึ่งปฏิบัติราชการอยู่ในวิทยาลัยครูนั้น ๆ ส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ในระยะเวลา 3 สัปดาห์ ปรากฏว่า แบบสอบถามอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย ส่งไป 108 ชุด ได้รับคืน 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 แบบสอบถามนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ส่งไป 413 ชุด ได้รับคืน 346 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.77 ซึ่งแบบสอบถามทุกฉบับสมบูรณ์ดี

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้
1. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ
  2. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ที่เป็นแจกแจงความถี่ ร้อยละ และมาตรฐานประเมินค่า ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์เป็น 3 ตอน คือ

ก. ความมุ่งหมาย วิธีการจัด และการเข้าร่วมกิจกรรม วิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่ และหาการร้อยละของแต่ละรายการ

ข. ประเภทของกิจกรรมที่จัด ประโยชน์ของกิจกรรมแต่ละประเภท วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าทอแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น 3 ระบบตามวิธีของเบสต์ (John W. Best) ดังนี้

จัดมากหรือมีประโยชน์มาก มีค่าเท่ากับ 3

จัดปานกลางหรือมีประโยชน์ปานกลาง มีค่าเท่ากับ 2

จัดน้อยหรือมีประโยชน์น้อย มีค่าเท่ากับ 1¹

เมื่อได้ค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วมาเทียบระดับโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.55 มีค่าเป็นจัดน้อยหรือมีประโยชน์น้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.56-2.55 มีค่าเป็นจัดปานกลางหรือมีประโยชน์ปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 2.56-3.00 มีค่าเป็นจัดมากหรือมีประโยชน์มาก

และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของค่าทอแต่ละรายการ ตลอดจนใช้ทีเทสต์ (t - test) เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยและนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย

ค. การประเมินผล ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาการร้อยละของแต่ละรายการ

จึงนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมด มาเสนอในรูปบทความถึงตาราง ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าว ผู้วิจัยได้หาผลสถิติและทำการทดสอบทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ John W. Best, Research in Education (New Jersey : Prentice Hall, Inc., 1970), p. 174-175.

6. การวิเคราะห์แบบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method)

ผู้วิจัย ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทย และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู 6 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์เป็นลำดับต่อกจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

7. การสร้างโครงการ

1. ผู้วิจัยศึกษาวิทยานิพนธ์ วารสาร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างการจักกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ในวิทยาลัยครู

2. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยและข้อมูลที่ได้จากการศึกษางานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครูมา ประกอบเป็นเกณฑ์ในการสร้างโครงการ

3. นำโครงการที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ประเมินผล ว่า มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อนำโครงการมาปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ชวีช ปุณโณทก อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. อาจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก
3. รองศาสตราจารย์พิสมัย ศรีอนุพันธ์ อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสงี่ยม สวัสดิ์สาร อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม พิษณุโลก
5. อาจารย์ละเอียก วิสุทธิแพทย์ หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม พิษณุโลก
6. อาจารย์ยุพา สังศิริ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ